

De Route des Serres was smal en vol bochten, een landweg omzoomd door muren en her en der huizen die pal langs de weg stonden. Veel verkeer was er niet, maar toch kon Isabelle niet echt vaart maken, dat was te gevaarlijk.

Eindelijk kwam er een relatief overzichtelijke bocht. Ze remde pas laat en de achterkant van haar wit-blauwe Peugeot van de Police Nationale slipte weg. Geroutineerd stuurde ze tegen en gaf meteen weer gas. De muren en een hek even verderop reflecteerden haar zwaailicht.

Er volgde een lang recht stuk. Aan het einde zag ze een rode Citroën. Daar was hij! Ze had hem bijna.

Isabelle trapte het gaspedaal helemaal in. Ze naderde een vrij ruime bocht, de Citroën verdween even uit haar gezichtsveld. Opnieuw laat remmen, terugschakelen, tegensturen. Nu zat ze pal achter hem. Ze liet de sirene janken. Besepte hij niet dat het voorbij was? Hij was ofwel traag van begrip of totaal gestoord. Hij gaf niet op, maar stak door het open zijraampje zijn middelvinger naar haar op en gaf opnieuw gas.

Als om zijn roekeloosheid te bewijzen begon hij aan een gewaagde inhaalmanoeuvre. Daarbij begon zijn auto te slingeren; hij wist hem maar met moeite op de weg te houden. Dit was niet goed, dit was helemaal niet goed. Als hij zo door bleef rijden, zou er een ongeluk gebeuren. Isabelle kon niet verantwoorden dat de levens van onschuldige mensen op het spel werden gezet. Ze besloot gedecideerd de achtervolging af te breken, schakelde het zwaailicht uit en liet zich terugzakken. Ze zou een opsporingsverzoek over de radio doen uitgaan, ver zou hij niet komen.

De volgende bocht nam ze met gematigde snelheid. Luttele seconden later gebeurde er voor haar ogen een ramp die zo uit een film had kunnen komen. Hoewel het allemaal heel snel ging, nam ze de scène in slow motion waar. Ze zag een tegemoetkomende zware vrachtwagen met reusachtige grille en een joekel van een bumper. Zwart en dreigend. En ze zag de Citroën, die opnieuw begon te slingeren en die vergeleken met de vrachtwagen net een speelgoedautootje leek. De botsing was onvermijdelijk. De Citroën boorde zich frontaal in de truck. Het dak werd eraf gerukt, delen vlogen door de lucht, het chassis verdween onder de vrachtwagen. Er volgde een kleine explosie, toen was alles voorbij.

Isabelle remde, zette voor de veiligheid het zwaailicht aan en haalde een keer diep adem.

Het was stil, een bijna spookachtige rust, er was alleen een zacht gezoem te horen. Dat was niet afkomstig van cicaden.

De ruitenwissers van de vrachtwagen waren om onnavolgbare reden aangegaan. Ze zag de chauffeur de cabine verlaten en het trapje af klimmen. Hij was ongedeerd. Dieu merci!

Er was geen reden tot haast, voor niemand. Het deed er ook niet toe hoe snel de hulpdiensten er zouden zijn. Dat de bestuurder van de rode Citroën niet meer leefde stond vast. Waarschijnlijk was hij in tweeën gedeeld. Op zijn minst. Isabelle wilde er niet aan denken. Tenslotte was dat een van de redenen waarom ze zich in Zuid-Frankrijk had teruggetrokken. Ze had in haar leven al te veel doden gezien, aan nog meer had ze geen enkele behoefte. En nu was het toch gebeurd. Alweer. Merde, merde, merde...

Misdaad houdt zich niet aan kantoortijden en doet niet aan vakantie. Politiebureaus kunnen dus onmogelijk de boel zomaar op slot doen en alle medewerkers tegelijk ter ontspanning op vakantie sturen. In het slaperige plaatsje Fragolin echter, niet ver van de Côte d'Azur maar ver van de drommen toeristen, hield het aldaar gevestigde commissariaat van de Police Nationale zich in meer dan één opzicht niet aan de conventies. Het kende geen vast omschreven bevoegdheden, ontving bezoekers alleen na aanmelding vooraf, aan de muur hing niet een foto van de huidige president maar eentje van Charles de Gaulle, en als Madame le Commissaire het nodig achtte, dan werden de vensterluiken dichtgeslagen en werd er bij de ingang een bordje opgehangen met het opschrift: *Fermé!* Net als bij het zeepwinkeltje van Clodine als ze tussen de middag dichtging. Of bij de *boulangerie*, die op maandag altijd gesloten was.

Vandaag ging Isabelle Bonnet nog een stapje verder. Haar assistent, *sous-brigadier* Apollinaire, plakte een briefje op de deur met de korte maar krachtige mededeling: *Vacances annuelles!* Bedrijfsvakantie hadden ze nog nooit gehad, zelfs voor haar onconventionele commissariaat was dat een novum. Niet dat er erg veel medewerkers onder vielen, ze waren tenslotte maar met z'n tweetjes. En voor de veiligheid in Fragolin zou het geen gevolgen hebben. Ten eerste omdat criminele gebeurtenissen zeldzaam waren in het achterland van het Massif des Maures. *Le vieux Georges*, die de criminele gewoonte had gehad om in de brasserie op de grond te spugen, was verleden jaar overleden. Hij was daar bovendien nooit voor ter verantwoording geroepen. Ten tweede was er de gendarmerie, die te allen tijde voor recht en orde zorgde en die alleen maar blij was als de Police

Nationale zich overal buiten hield. En ten derde waren er de collega's in Toulon, die in geval van twijfel bevoegd waren voor het hele departement Var.

Isabelle liet haar blik door het kantoor dwalen. De computers waren uitgezet en er lagen geen dossiers met onopgeloste zaken op de bureaus. Sterker nog, de bureaus waren keurig schoongeboend en bijna beangstigend leeg. Apollinaire gaf de cactus op de vensterbank nog wat water. Een beetje maar, de plant verdroeg niet veel. Hij knoopte zijn jasje dicht, kwam daarbij zoals zo vaak niet uit met de knoopsgaten en gaf de door hem vereerde Charles de Gaulle ten afscheid een militaire groet. Toen verlieten ze het commissariaat in het *hôtel de ville* en liepen de zon in.

Isabelle zette een bril met donkere glazen op en hoopte dat het een goed idee was om zichzelf een tijdje vrijaf te gunnen. Ze zou op haar terrasje in haar ligstoel gaan doezelen. Ze zou naar de zee rijden en zwemmen. Ze zou met haar vriendin Clodine lamskoteletjes of een *loup de mer* eten en er een *petite carafe* rosé bij bestellen. Ze zou nadenken over een paar onopgehelderde kwesties in haar leven en misschien een knoop doorhakken.

Wat Apollinaire van plan was wist ze niet. Alleen dat hij in Fragolin zou blijven, zijn Tunesische vriendin Shayana zou verwennen en de slaapkamer opnieuw zou gaan verven. Isabelle glimlachte. Gezien zijn voorliefde voor aparte kleuren en buitenissige patronen wenste ze hem daar veel geluk bij. Ze zou zijn verschillend gekleurde sokken missen.

Ze had geen periode vastgelegd voor de bedrijfsvakantie en daarom met Apollinaire afgesproken dat hij via zijn *portable* altijd bereikbaar zou zijn. In geval van nood zouden ze meteen weer aan de slag kunnen. Maar ze hoopte dat dat zo snel niet zou gebeuren. Hoe dan ook waren de *vacances annuelles* een experiment met onzekere uitkomst. Dolce far niente was niet echt iets voor haar. Ze had het om eerlijk te zijn nog nooit uitgeprobeerd.

Op dag één was er in elk geval voor afwisseling gezorgd; Fragolin liet zich van een ongebruikelijk levendige kant zien.

De gendarmerie regelde het verkeer op de twee toegangswegen. Voor een gerenoveerd huis in de oude binnenstad werd een rood tapijt uitgerold. Thierry Blès, de burgemeester, stond hoogstpersoonlijk een net aangebrachte plaquette op te poetsen. Er werd een klein houten podium opgebouwd en een microfoon met luidspreker geïnstalleerd. Voor haar winkel, waar gewoonlijk hartvormige zeepjes werden aangeboden die naar lavendel of limoen geurden, arrangeerde Clodine een rek met t-shirts die waren voorzien van de contouren van een danseres. De schijnbaar eenvoudige lijnvoering was, misschien juist wel daarom, zeer expressief en van hoge esthetische kwaliteit. Geen wonder, de tekening was afkomstig van Henri Matisse, de grote meester van het klassieke modernisme. Erboven stond geschreven: *Matisse et la danseuse de Fragolin*. Matisse en de danseres uit Fragolin.

Isabelle keek op haar horloge. Er was nog tijd tot de geplande ontvangst. Ze hoefde niets voor te bereiden, ze was maar een gast, zij het een door de burgemeester zeer graag geziene gast. Ze slenterde naar het Café des Arts, ging daar aan een klein tafeltje zitten en bestelde een *menthe à l'eau*. Ze hield van de verfrissende, met water aangengende pepermuntsiroop. Nog liever dronk ze een Côtes de Provence, maar er zou straks champagne worden geschonken en dus leek het haar wijzer maar even af te zien van de rosé. Ze bekeek de ongebruikelijke drukte. Elders, in Cannes bijvoorbeeld of in Saint-Tropez, zou er niets opvallends aan zijn. Daar keek niemand op als mensen van de pers langs kwamen hollen met film- of

fotoapparatuur. In Fragolin kwam dat maar hoogst zelden voor, of eigenlijk nooit.

Matisse en de danseres? Ze wist waar het om ging. Thierry praatte al wekenlang nauwelijks nog over iets anders. De burgemeester was er trots op dat hij eindelijk zijn doel had bereikt. Hij had hoge verwachtingen van het project en geloofde heilig dat het Fragolin meer bezoekers zou opleveren en dat het dorp daarvan zou kunnen profiteren. Niet alle inwoners zagen dat zo positief. Sommigen hechtten veel waarde aan de relatieve afzondering van het dorp. Met een paar toeristen hadden ze geen probleem, maar veel meer hoefden het er zeker niet te worden. Aan de Côte d'Azur en ook in de omgeving waren er voldoende afschrikwekkende voorbeelden van plaatsen waar je je als brave burger een aap in de dierentuin waande.

Le vieux Georges zou Thierry de wind van voren hebben gegeven. Hij had Fragolin het liefst tot toeristenvrije zone uitgeroepen en de toegangswegen voorzien van een slagboom. Isabelle glimlachte. Maar de oude George leefde niet meer, daar had Thierry geluk mee gehad. Ze kon zich overigens niet voorstellen dat het heel erg druk zou worden. Ze wilde Thierry zijn illusie niet ontnemen, maar *Matisse et la danseuse de Fragolin* zou op zijn best een paar dagen in het nieuws zijn en voor wat extra bezoekers zorgen. Daarna zou hooguit een handjevol kunstminnende vakantiegangers de bochtige aanrijroute ervoor trotseren. Fragolin zou weer terugvallen in zijn oude vertrouwde gangetje en de oude George, God hebbe zijn ziel, zou weer in vrede kunnen rusten.

Er kwam nog een gast het Café des Arts binnen, een oudere heer in een colbertje en met een rood vlinderdasje. Hij haalde een paar vellen papier uit zijn versleten leren tas en begon te lezen. Daarbij bewoog hij zijn lippen. Op een gegeven moment schudde hij zijn hoofd, streepte iets door en maakte een aantekening in de kantlijn.

Isabelle grinnikte. Je hoefde geen commissaris te zijn of bijzonder scherpzinnig om te deduceren dat dit de kunstprofessor uit Parijs was die zo meteen een toespraak zou houden. De man was Thierry's belangrijkste bondgenoot. Dat het project *Matisse et la danseuse de Fragolin* mogelijk was geworden, was te danken aan zijn expertise. Hopelijk ging hij geen wetenschappelijk exposé houden waar geen mens een touw aan vast kon knopen. Fragolin was nou eenmaal niet de Sorbonne, en bovendien hadden de eregasten en de verte-

genwoordigers van de pers vast geen zin om lang op de champagne te moeten wachten.

Ze bladerde door de regionale krant, de *Var-Matin*. In Marseille was een jeugdige voetbalfan doodgeschoten. Ze las dat volgens een studie de luchtkwaliteit in de regio Provence-Alpes-Côtes d'Azur (PACA) aanzienlijk was verbeterd. Was die zo slecht geweest dan? In Fragolin vast niet. Hier rook het naar lavendel en rozemarijn, en rond de boulangerie naar verse baguettes. Vervolgens stuitte ze op een artikel over een staatssecretaris uit Parijs die in Le Lavandou bij zijn ochtendlijke hardlooprondje in elkaar was gezakt en aan een hartinfarct was overleden. Roland Roux? De naam kwam haar bekend voor. O ja, die had ze een keer ontmoet bij een vergadering. Dat was in haar vorige leven geweest, voor haar gevoel een eeuwigheid geleden. Nu was hij dus dood. Terwijl zij nog leefde. Dat had ook heel anders kunnen zijn. Herinneringen aan een explosie bij de Arc de Triomphe staken de kop op. Ze probeerde ze snel weg te drukken.

Ze legde de krant terzijde. De professor was al weg. Tijd voor fraaiere gedachten. Ze betaalde en ging op weg.

De steeg was afgezet en op de kinderkopjes stonden stoelen opgesteld. Isabelle nam op een van de achterste rijen plaats, waarbij ze Thierry negeerde die druk gebaarde dat er een vrije plek helemaal vooraan was. Het was aardig bedoeld, maar ze was geen prominente persoon en had evenmin de behoefte om op persfoto's te verschijnen.

Thierry wachtte tot iedereen aanwezig was, klopte toen bij wijze van test op de microfoon en begroette de gasten. Hij was een goed spreker, had geen manuscript nodig en brak meteen het ijs met een grap. Toen vertelde hij in warme bewoordingen het wonderlijke verhaal van Rosalie Grasson, die lang geleden in dit huis in Fragolin was geboren en hier nog maar een paar jaar geleden hoogbejaard ook was overleden. Rosalie was een opvallend mooie vrouw geweest, zeker in haar jeugd, maar ook op hogere leeftijd nog. En bovendien was ze slim en genereus geweest en had ze, bij gebrek aan kinderen of andere naaste verwanten, dit huis aan Fragolin nagelaten. Daarvoor verdiende ze een applaus. Natuurlijk klapte iedereen.

Ze had echter niet alleen dit huis aan Fragolin nagelaten, maar ook een episode van haar leven waar niemand weet van had gehad en die zo fantastisch was dat die voor toekomstige generaties bewaard moest blijven. Overigens was dat ook haar nadrukkelijke wens geweest. In het kort: Rosalie Grasson had als jonge vrouw model gestaan voor de grote schilder Henri Matisse. Aanvankelijk niet hier in Fragolin, maar in zijn atelier in Nice. Hij had destijds gewerkt aan zijn beroemde schilderij met de vijf vrouwen die in een rondedans een heuvel afkwamen. Na voltooiing van dit meesterwerk had hij afscheid genomen van zijn modellen; de meesten van hen had hij nooit weergezien. Dat dacht men althans. Maar Rosalie

Grasson was hem zo goed bevallen dat hij haar stiekem meermaals had bezocht in Fragolin. Hier in haar huis had ze opnieuw model voor hem gestaan, helemaal privé.

Thierry glimlachte en liet een veelzeggende stilte vallen. Wat er verder tussen hen was gebeurd was onbekend, voegde hij er toen aan toe.

De gasten lachten en smiespelden. *Oh là là, c'est romantique, n'est-ce pas?*

Enfin, het bijzondere aan Rosalies nalatenschap was niet alleen dit huis met zijn geschiedenis, maar ook een map met tekeningen die Henri Matisse had achtergelaten en die ze tientallen jaren als een geheime schat had bewaard. Daarnaast had ze ook nog foto's bewaard waarop de meester te zien was met zijn schetsboek en met Rosalie terwijl ze model voor hem stond. Vaak naakt en in een danspose.

Thierry schraapte even zijn keel. Het was daarom voor hem een grote eer, zo vervolgde hij, om als burgemeester van Fragolin vandaag het huis van deze zo wonderbaarlijke Rosalie Grasson als klein museum feestelijk te mogen openen, met de meesterlijke tekeningen van Henri Matisse en de expressieve foto's van hen uit de jaren dertig van de vorige eeuw.

Met een groots gebaar trok hij het doek weg van de plaquette naast de ingang: *La maison de Rosalie Grasson. La danseuse d'Henri Matisse.*

De gasten stonden op en applaudisseerden. Er werd druk gefotografeerd en een crew van de televisie maakte opnames van het evenement. Isabelle was blij dat alles zo verliep als Thierry had gehoopt. Nu gaf hij het woord aan de professor die ze al in het café had gezien. Die bedankte om te beginnen de burgemeester voor zijn buitengewone engagement en feliciteerde Fragolin met dit kleine maar fijne museum. Het huis van Rosalie Grasson, dat nu voor het publiek was opengesteld, was met zijn tekeningen en foto's een heel bijzondere parel. Hij schilderde het enthousiasme dat hij had gevoeld bij het bestuderen van het materiaal en wees er terloops op dat hij alles vanzelfsprekend op echtheid had gecontroleerd.

En toen deed hij precies wat Isabelle had gevreesd; eerst haalde hij er allerlei nevenzaken bij en vervolgens ging hij op de kleinste details in, en wel zo uitvoerig dat het voor vrijwel niemand nog interessant was. De dame naast haar onderdrukte een geeuw. De man voor haar schoof onrustig heen en weer op zijn stoel. Inmiddels was

er sprake van ene Lydia Delectorskaya, die destijds ook model zou hebben gestaan en voor wie Matisse speciale gevoelens zou hebben gekoesterd, en die later verantwoordelijk zou zijn geweest voor zijn scheiding. In deze sensibele en emotioneel verwarrende fase van zijn leven had Henri Matisse kennelijk toevlucht en afleiding gezocht, en wel uitgerekend hier in Fragolin bij de betoverende Rosalie Grasson.

Toen de professor uit Parijs op het punt stond om nader in te gaan op Matisse' creatieve periode waarin het schilderij met de dansende vrouwen was ontstaan, raapte Thierry zijn moed bijeen. Hij interrompeerde de professor, dankte hem bijna overdreven voor zijn bijdrage en kwam toen met de zorgwekkende mededeling dat de champagne warm begon te worden. Voor belangstellenden lagen er in de foyer brochures met de volledige tekst van de voordracht. Hij nodigde de gasten uit om een glas champagne te nemen en aansluitend het museum te bezoeken.

Uren later stak Thierry zijn arm door die van Isabelle en sleurde haar mee. Hij maakte een vermoeide maar gelukkige indruk.

‘Kom, laten we het vieren,’ zei hij. ‘Ik heb bij Jacques een tafel gereserveerd.’

Isabelle grinnikte. ‘Voor twintig man?’

‘Welnee, alleen voor ons tweetjes.’

‘Op een dag als vandaag? Ik voel me geveid.’

‘Mijn vriend de professor heb ik met moeite kunnen afwimpelen.’

‘*Mon Dieu*, dan was ik er na het voorgerecht tussenuit geknepen.’

‘Ik heb hem voorgesteld aan de redactrice van de krant, die zit nu met hem opgescheept.’

‘Die heeft morgen vast migraine.’

‘Maar ze zal een heleboel geleerd hebben en wij hebben tenminste onze rust.’

‘Goed gedaan.’

‘Dat met de professor?’

‘Niet alleen dat,’ antwoordde ze. ‘Je hebt alles goed gedaan. Ik wens je veel succes met je Rosalie.’

Ze merkte dat hij haar met een peinzende blik opnam.

‘Als het in het echte leven even niet zo lekker loopt met de liefde, is ze geen slecht alternatief,’ zei hij toen. ‘Maar wel erg platonisch, dat moet ik toegeven.’